

FORORD

Med Hvidovre Kommuneatlas er der sat fokus på de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier i kommunen.

Hvidovre Kommuneatlas er blevet til i et samarbejde mellem Hvidovre Kommune og Skov- og Naturstyrelsen, som med atlasset har gennemført en registrering og kortlægning af bevaringsværdierne i kommunen. Dermed er der skabt et solidt grundlag for den fremtidige planlægning.

Borgere, politikere og planlæggere i kommunen får bedre muligheder for at vurdere, hvilke kvaliteter der bør værnes om i fremtiden, og hvor der kan skabes mulighed for nybyggeri.

Kommuneatlasset skal ses i sammenhæng med en række andre initiativer på Kulturmiljøområdet – f. eks. Folketingets beslutning i 1997 om ændring af bygningsfredningslovgivningen. Bag ændringerne af denne lov ligger en ambition om at styrke arbejdet med de bevaringsværdige bygninger og byer, men absolut også et ønske om at inddrage en bredere del af befolkningen i bevaringsarbejdet.

I forlængelse heraf udarbejdede Skov- og Naturstyrelsen i 1998 en vejledning om bevarende lokalplanlægning. Vejledningen rummer eksempler på, hvordan et kommuneatlas kan danne grundlag for forskellige typer af bevarende lokalplaner. Endvidere har kommunerne fået mulighed for at nedsætte et bygningsforbedringsudvalg, som kan yde økonomisk støtte til istandsættelse af bevaringsværdige bygninger. Udpegningen af de bevaringsværdige bygninger i kommune- og lokalplanlægningen kan med stor fordel ske med udgangspunkt i kommuneatlas.

Bygningskulturen i Hvidovre har i en årrække været højt prioriteret i kommunens arkitekturpolitik, og bag dette kommuneatlas står en lokal følgegruppe, som har fulgt arbejdet tæt og i atlasset kommer med en række iagttagelser, synspunkter og anbefalinger.

<i>Hans Henrik Christensen</i>	<i>Britta Christensen</i>
Direktør	Borgmester
Skov- og Naturstyrelsen	Hvidovre Kommune

Følgegruppen, bagest fra venstre:

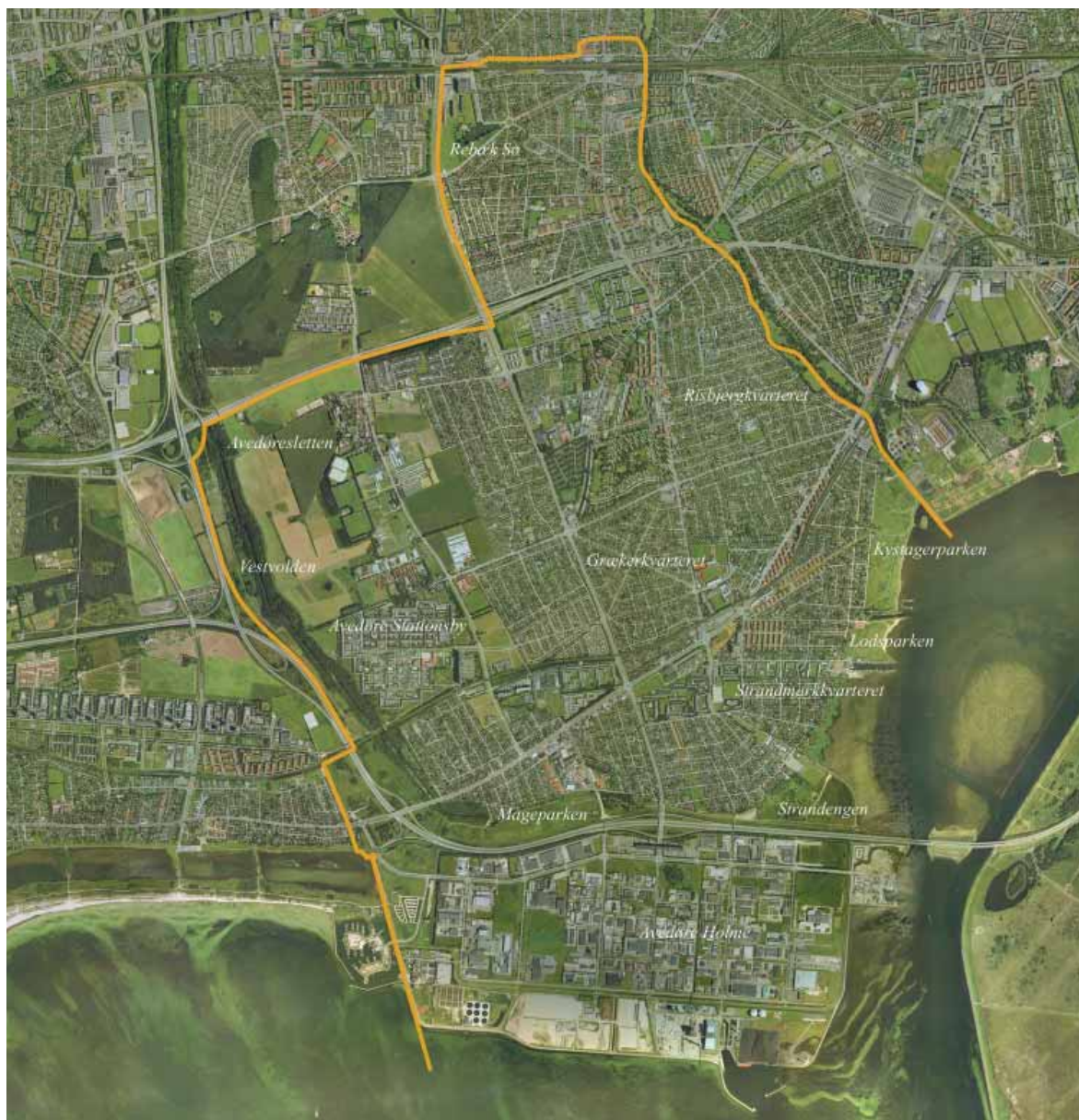
Otto Arp, arkitekt, konsulent
Niels Erik Madsen, chefredaktør, Hvidovre Avis
Peter Lougart, kommunalbestyrelsesmedlem
Karl-Erik Høholt Jensen, grundejerforeningen Strandøre
Leif Dencker, formand for Boligforeningen Hvidovrebo
Ole Larsen, Sammenslutningen af grundejerforeninger i Avedøre og oldemand for Avedøre Landsbylaug
Karsten Thøgersen, byplanlægger, Teknisk Forvaltning
Poul Sverrild, arkivar, Lokalhistorisk Arkiv.

Forrest og siddende fra venstre:

Judith Laursen, planchef, Teknisk Forvaltning
Anders Thanning, teknisk direktør
Britta Christensen, borgmester
Jens Kristensen, fhv. kommunalbestyrelsesmedlem
Kirsten Andersen, arkitekt, Lokalhistorisk Selskab.

Følgende medlemmer af følgegruppen

var ikke til stede ved fotograferingen:
Carsten Mejer, kommunalbestyrelsesmedlem
Mikkel Dencker, kommunalbestyrelsesmedlem
Børge Jensen, formand for Hvidovre Almennyttige Boligselskab
Flemming Arp, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité
Åse Lyngby Sørensen, Lejerbo Boligselskab
Jesper H. Nielsen, arkitekt, konsulent
Eske Møller, arkitekt, Skov- og Naturstyrelsen
Hannelene Toft Jensen, historiker, Skov- og Naturstyrelsen

Luftfoto af Hvidovre Kommune optaget juli 1999.

Arbejdet med Hvidovre Kommuneatlas blev indledt i vinteren 1999 med indsamling af materiale og udarbejdelse af en forundersøgelserapport, der summarisk beskriver kommunens by- og bygningshistorie samt topografiske forhold. Følgegruppen, som har været det centrale midtpunkt i arbejdet, har herefter i samarbejde med konsulentfirmaet udvalgt en række bebyggede strukturer, bymiljøer og landskabslementer, som i det efterfølgende feltarbejde er blevet kortlagt, registreret og vurderet.

Feltarbejdet omfattede endvidere en registrering af alle bygninger, der er opført før 1940. Som noget særligt for Hvidovre Kommune er registreringen udvidet til at omfatte en række udvalgte bygninger opført efter 1940, idet en meget stor del af det byggeri, der er identitetsskabende for Hvidovre, netop er opført efter 1940. Det har derfor været vigtigt for kommunen også at få en del af de bygninger, der er opført i denne periode, bygningsregistreret.

I kommuneatlas er foretaget to slags vurderinger. Den ene vurdering vedrører de bevaringsværdige sammenhænge – de arkitektoniske kvaliteter i byen – og omfatter det samlede bymiljø eller forskellige forhold i en bebyggelse. Den anden vurdering vedrører de enkelte bygningers bevaringsværdi. De to vurderinger giver ikke altid det samme resultat, når man ser på den enkelte bygning. Bygninger, der er dominerende eller udgør en del af et bevaringsværdigt bebyggelsesmønster, er derfor ikke nødvendigvis bevaringsværdige i sig selv.

Følgegruppen har på dette meget solide grundlag erhvervet sig et godt overblik over bevaringsinteresserne i kommunen, som også borgerne via kommuneatlas kan få del i. På de følgende sider i dette kommuneatlas er tekster, billeder, tegninger og kort sammensat i en helhed, som inddrager det samlede kulturmiljø: landskab, kulturhistorie og bygningskultur. Kommuneatlas afsluttes med anbefalinger fra følgegruppen til det fremtidige bevaringsarbejde i kommunen.

Fra landsby til forstad

Inden for en kort årrække fra omkring 1910-1950 blev Hvidovre Kommune helt forandret. Landsbysamfundet med spredte gårde og gartnerier blev til en forstadskommune, bebygget med parcelhuse, bungalows, rækkehuse og enkelte etageejendomme.

Udgangspunktet for Hvidovre Kommunes bebyggelsehistorie er landsbyen med de spredte gårde. Fra omkring 1910 blev marker og engdrag erstattet af bebyggelse. Der opstod en befolkning af nybyggere, som ud fra den tids idealer om lys og luft – og eget hus med have, var flyttet væk fra Københavns tætte kvarterer. Den første udviklingsbølge fra 1910 til 1925 fyldte store dele af Hvidovre med lysthuse. Derefter var det parcelhusbyggeriet, som prægede udviklingen op til 1945. Den sidste store udbygning var det almennyttige etageboligbyggeri fra 1945 til 1965.

Udbygningen af Hvidovre efter 1945 blev på mange måder et billede på samfundets skiftende kultur- og boligpolitiske udvikling, og kan i nogen grad opfattes som et spejlbillede af velfærdssamfundets opbygning. En høj standard i de sociale institutioner og gode sunde boliger til rimelige priser blev målet. Rækkehuse og etageboliger skød op. Bredalsparken opførtes i tiåret 1950-60 og blev hurtigt kendt som et vægtigt socialt og arkitektonisk vellykket projekt, og et eksempel på, at etageboligbyggeriet blev eftertragtet i det nye velfærdssamfund, der i disse år var under hastig udvikling.

Luftfoto af Hvidovrevej ved Holbækmotorvejens gennemskæring.